

Lux aeterna (Sermo lugubris)

Látjátok feleim szemeitekkel mik vagyunk? E szavakkal kezdődik az egyik legrégebb, s talán legszebb magyar nyelvemlék. Magam is így kezdeném mondataim sorát, ha patétikus, vagy bölcselkedő, esetleg oktató hangulatú beszédet szándékoznék elmondani kedves barátom tiszteletére.

Ámde nem úgy folytatom, ahogy évszázadokkal ezelőtt a nádtoll pergamenre rögzítette, hanem úgy, ahogy belém villant az első gondolat, amikor a sötét hírt meghallottam.

Látjátok feleim lelki szemeitekkel milyen volt Tripolszky Géza negyven évvel ezelőtt, amikor megismertem?

Én látom a göndör fekete hajú, rózsás arcú fiatalembert, hallom öblös hangjának, nevetésének zengését, érzem a citromos kávé illatát az átmulatott éjszaka hajnalán, látom a szobája sarkába támasztott nagybögőt, mellette ülök a hévízi tó lépcsőjén, lábunkat a langy vízbe lógatva, amikor együtt néztük a tavaszi napfényben fürdő lányok, asszonyok domborulatait, látom a birkanyíró asszonyok között ma már ódivatú magnetofonját igazgatva, hallom a tanítóképzőben kifinomított fülének tetsző zentai nótáit, látom a régi művésztelep asztalánál a kertben, a zsírkarikáktól szivárványos tányér fölé hajolva, látom a velebiti ásatáson, látom a szelíd Tisza partján a régi töltés lábánál, és látom a szegedi múzeum irodájában, amint Móra csókai kalandjairól mesél, most is érzem benne a háromlengyel ábrándos büszkeségét, romantikus érzékenységet, vagy akár vakmerőségét.

Évtizedek messzesége összezugszorodott, minden tegnap? nem ma, mává változott. most történik.

Látjátok feleim szemeitekkel? Tripolszky Géza, drága Géza barátom él, él lelkeinkben, él gondolatainkban, él emlékeinkben. Él a fiatal, tette kész, emberszerető, mosolygós, dalos, tudós kutató, író, tréfás, olykor szigorú, kedves, néha hóbörgős barát, akire mindig lehetett számítani.

Így, s ilyenek őrizem emlékét, s kérem önöket, hogy kövessék példámat. Őrizték emlékét olyannak amilyen volt, temessék mélyre gyarló emberi botlásait, s emeljék magasra büszke emberi erényeit.

Úgy éljen emlékezetünkben Zenta városának kiváló férfiúja, hogy méltán állíthassák példának unokáik elé.

Látjátok feleim szemeitekkel, nemcsak por és hamu vagyunk, hanem a múlt ködén átvilágító lélek, akarat és tett, példának nemesedett, lelkeinkbe égett emlék.

Alakod, szellemed, ne a múlt sötétjébe merüljön, hanem a jövő világoosságában ragyogjon.

Lux perpetua luceat tibi!

Budapest-Zenta, 2002 november 9.

Trogmayer Ottó

Lux aeterna (Sermo lugubris)

“Behold, brethren, what we are!” Such is the very first line of the oldest and perhaps finest written record extant of the Hungarian language. If I were to deliver an elevated, philosophical or informative speech in my friend’s honour, I would, no doubt, opt for it as my first line.

However, I cannot go on in the same vein as my predecessor did centuries ago. Instead, I elaborate on my first thought as it flashed through my mind when the tragic news was broken to me.

Can ye, brethren, picture in your mind’s eye what Géza Tripolszky was like when I first met him?

I can still conjure up the image of a young man with a ruddy face and curly hair. I can hear even now his deep resonant voice and roars of laughter from his throat. I can still recall the smell of coffee seasoned with a few drops of lemon at dawn after a night of revelry. I can still visualise his double bass standing in a corner of his room. I can remember sitting next to him on some steps leading to Lake Hévíz. We were sitting there with our legs dangling in the lukewarm water, making eyes at damsels with curvaceous bodies basking in the spring sun. I can still recollect how he tried to operate his now old-fashioned tape recorder when he went to record folk songs sung by female sheep shearers. I can hear even now the songs from Senta that so appealed to his musical taste honed by his studies at the teacher training college. I can still recall how he sat at a table on the premises of the old artists’ colony and how he leant over a dish of soup, in which rings of melted fat, like tiny rainbows, were glistening. I can still summon up images of him at an excavation site at Velebit, along the banks of the placid River Tisza or at his office in Szeged, relating the story of Móra’s adventures in Csóka. I can still sense his “treble Polish”^{*} pride, romantic sensibility and even audacity.

Decades seem stuck in a time warp: yesterdays have become todays. Everything appears to be happening in real time.

Behold, brethren! My dear friend, Géza Tripolszky lives on! He lives on in our souls, hearts and memories. An agile and philanthropic young scholar-researcher-writer (all smiles and great fun to be with, not to mention a lover of songs) lives on. A reliable friend, now jocular, now stern, now kind, now brawling, lives on.

That is how I cherish his memory, and I implore you to follow suit. Let us cherish his memory as it is, forgive his failings and extol his virtues.

Let this noble gentleman of Senta be the idol of our grandchildren.

Behold now, brethren. We are not just dust and ashes, but also souls shining through the mists of the past. We also have the will to act.

May your body and soul, my dear friend, never sink in the abyss of the past! May it shine on in the light of the future!

Lux perpetua luceat tibi!

Budapest-Senta, November 2002

Ottó Trogmayer

---

^{*} A pun based on the name of the person in whose memory this speech was composed. The name “Tripolszky” means, in a word for word translation, “three Poles” (translator’s note).